

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

ruſcat. Cuius feſtiuitas ſeptimo Idus Februarij celebratur. Locus etiam, in quo requieſcit, his verſibus adornatur:

Hic rex Richardus requieſcit ſceptifer almus.
Rex fuit Anglorum, regnum tenet iſte Polorum.
Regnum dimiſit, pro Chriſto cuncta reliquit.
Ergo Richardum nobis dedit Anglia ſanctum,
Hic genitor ſanctæ Vualburgæ virginis almæ,
Et Vuillebaldi ſancti ſimul & Vuinibaldi.
Suffragium quorum det nobis regna Polorum. Amen.

VITA B. EVGENII ET MARIAE EIVS FILIAE,
AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

8. FEBRUAR.

Iohan. 10.

Nillo tempore erat vir quidam in Bithynia, nomine Eugenius. Is habebat vxorem valde honeſtam & Deum timentem, quæ peperit filiam vnicam, & vocauit nomen eius Mariam. Mortua autem eius vxore, educavit filiam ſuam Eugenius in bona & honeſta vita. Cùm verò creuiſſet adoleſcentula, dixit ei pater eius: Filia chariſſima, ecce omnes meas facultates trado in manus tuas. Ego enim vado, vt ſaluam faciam animam meam. Cùm hæc autem à patre ſuo audiſſet adoleſcentula, dicit ei: Pater, tu vis te ipſum ſeruare, & me perdere. Neſcis Dominum dicere in Euangelij: Paſtor bonus animam ſuam ponit pro ouibus? Ruruſ verò alibi dicit: Qui ſaluam facit animam, eſt tanquàm qui creat. Hæc cùm audiſſet pater eius Eugenius, eius verbis valde fuit lætatus, flebat enim & eiulabat, cùm hæc diceret: & dicit ei pater eius: Filia chariſſima, quid poſſum tibi facere? Tu quidem eſt fœmina: ego autem volo ingredi monaſterium: & quomodò poteſt mecum verſari? Diabolus enim propter vos bellum gerit aduerſùs Dei ſeruos. Hæc cùm audiſſet eius filia, dixit patri ſuo: Domine mi pater: Non ſic ingrediar, quomodò tu dicis: ſed tondebo eorū capitis, & induta veſte virili, ingrediar tecum monaſterium, nemine ſciente, me eſſe fœminam.

Mariam
tondet pa-
ter eius, vo-
catq; Mari-
num, & du-
cit in viro-
rum mona-
ſterium.

Beatus autem Eugenius, auditis ijs, quæ dicebat filia, valde lætatus, cùm omnia bona ſua diſtribuiſſet pauperibus & mendicis, orphanisq; & viduis: & totondiſſet ſuam filiam, virili amiſſu eam induit, & nominauit nomen eius Marinum, hæc ei dans mandata: Vide filia, quomodò te ſis conſeruatura. Futura enim eſt in medio ignis. non ingreditur enim fœmina in monaſterium. Te ergo conſerua Chriſto immaculatam, vt cùm impleuerimus id quod ſumus polliciti, habeamur digni regno cælorum. Hæc cùm dixiſſet Eugenius, & precatus eſſet, aſſumens filiam ſuam Mariam in habitu adoleſcentis, ingreſſus eſt coenobium. Eis autem ingreſſis in monaſterium, in dies proficiebat puella in omni virtute, obedientiaq; & humilitate & in maiori exercitatione. Cùm verò aliquot annos peregiſſet beata in monaſterio, exiſtimabant monachi eum eſſe Eunuchū, propterea quòd eſſet imberbis & voce gracili. Alij autem exiſtimabant, præ nimia exercitatione, & quòd ſolum ſecundo quoque die comedere, eum eſſe voce adeò tenui. Aliquo verò poſt tempore contigit eius patrem decedere: incrementum autem accepit eius exercitatio, obedientia & humilitas: adeò vt ipſa quoque donū Dei acceperit contra dæmones. Vnumquenq; enim eorum, qui laborabant & vexabantur, manus eis imponens & orans, curabat protinuſ. Habebat autem illud coenobium quadraginta viros, omni virtute & ſapientia exornatos. Singulis verò menſibus mittebantur quatuor monachi ad reſponſa monaſterij, propterea quòd ipſi haberent in alijs quoque locis diuerſas poſſeſſiones. Erat autem in media via diuerſorium, & qui ibant & veniebant, propter itineris longitudinem illic requieſcebant. Inter ceteros autē magnam eorum curam gerebat is, qui præerat diuerſorio, eos ſeorsum accipiens. Inuidus verò & malignus diabolus, qui rebus bonis ſemper inuidet, mala autem ad ſe attrahit, agrè ferens huius beatæ in Deum amorem, pulcherrimamq; & honeſtiſſimam viuendi rationem, ſtudit aliquantulam ei labem inurere & eam affligere.

Maria curat dæmoniacos.

Quodam

Quodam itaq; die, Præfectus monasterij, accersito Marino, dicit ei: Frater Marine, scio tuam vitæ agendæ rationem esse perfectam in omnibus, & præcipuè in obedientia. Velis ergò tu quoq; egredi, vt ministres monasterio. Fratres enim ægrè ferunt, te ad id non egredi. Hoc autem faciens, ô fili, maiorem accipies mercedem à benigno & clementi Deo. Etenim Dominus quoquè noster Deus non dedignatus est ministrare suis discipulis. Hæc cum audiisset Marinus, se proiecit ad pedes Præfecti, dicens: Benè precare mihi venerande pater, & ego ibo quocunquè volueris. Egresso autem Marino & alijs tribus monachis vt ministrarent, diuerterunt, vt consueuerant, ad illud diuersorium. Qui autem præerat diuersorio, habebat filiam vnicam. Miles verò quidam ingressus diuersorium, ei attulit vitium: ea verò concepit. Præcepit autem ille miles, dicens: Si hæc res fuerit cognita, & te examinauerint tui parentes, vndè hoc factum sit, dic eis: Formosus ille iunior monachus mecū dormijt, & ex eo concepi. Postquã ergò egressi fuissent monachi simul cum Marino, rescivit pater puellæ filiam suam vtero concepisse. Qui rogauit eam, dicens: Vndenàm hoc tibi factum est: Puella autem respondit, dicens: Iunior ille cœnobij formosus monachus, qui dicitur Marinus, mecū dormijt, & me prægnantem reddidit.

Luc. 22.

Puella vitata infamat Mariam.

Cum hæc autem audiisset Præfectus diuersorij, cursu & cum magna ira venit in monasterium, cum accusans, & dicens: Vbi est ille planus, ille falsus Christianus, quem dicitis esse monachum? Ei verò factus est obuiam apocrisiarius monasterij, & dicit ei: Benè venisti frater. Cur es adeò tristis, & cur tam temerè loqueris? cessa parumpèr, rogo te. Respondens autem præfectus diuersorij, dicit ei: Pereat hora, qua vnquam cognoui monachum. Hei mihi, quid mihi accidit? Quid faciam autem, nescio. Cum verò hæc rescuisset Præfectus, cum accersijt, & dicit: Quid tibi vis frater? Quid es tristis? Præfecto autè monasterij dixit is, qui præerat diuersorio: Quid mihi volo? Deceterò nullum amplius videam aut conueniam monachum. Postquã autem à Præfecto rursus fuit rogatus is, qui præerat diuersorio, Propter quam causam hæc dicis? respondit & dixit: Filiam habebam vnicam, in quam spem meam collocabam, quòd ea esset requies meæ senectutis. Ecce verò quid fecit Marinus: eam prægnantem reddidit, quem dicitis esse Christianum & pium. Hæc cum audiisset Præfectus, stupefactus dicit ei: Quid possum tibi facere, cum ipse non sit hîc? Sed quando venerit ex ministerio, nihil est aliud quod agam, nisi vt expellam e monasterio. Cum autem venisset Marinus cum alijs tribus fratribus, accersit eum Præfectus, & dicit ei: Abba, Hæc ne est tua viuendi ratio & exercitatio? Quando diuersatus fuisti in diuersorio, attulisti vitium filix præfecti diuersorij. Huc autem veniens eius pater, tanquam per theatrum traduxit nos monachos. Marinus verò his auditis, se humili proiecit in faciem, dicens Præfecto: Condone mihi humili & peccatori propter Dominum, ô pater, quoniam tanquam homo erraui. Tûc Præfectus ei iratus, eiecit eum e monasterio.

Fateatur crimen, quod nō admittit.

Egressus autem beatus extra vestibulum monasterij, mansit sub dio, sustinens frigus & æstum annos tres. Qui ergò ingrediebantur & egrediebantur ex monasterio, rogabant ipsum, dicentes: Cur sic sedes, Abba, afflictus in vestibulo? Ille autem dixit eis: Quoniam sum fornicatus, propter eà eiectus sum ex monasterio. Cum verò venisset pariendi tempus filix Præfecti diuersorij, peperit puella filium masculum. Puerum autem tollens pater eius, venit ad monasterium: & cum inuenisset Marinum sedentem extra monasterium, proiecit ei puerum, & statim recessit. Marinus verò sumens puerum in manus, dicebat lamentans: Hei mihi misero & abiecto: Ego certè humilis & nequam, accipio pro meritis meorum peccatorum. Cur autem hic quoquè infelix puer mecum moritur? Cœpit verò accipere lac à pastoribus, & sic alebat puerum vt pater. Non satis aut erat Marino afflictio & pudor, quo afficiebatur quotidie: sed puer quoquè flens & excernens, contaminabat & sordidabat eius vestes. Post spatium autem trium annorum, seditionem agitârunt omnes fratres, dicentes Præfecto: Pater venerande, sufficit fratri Marino poena, quam sustinuit. Deceterò rogamus, accipe eum rursus in monasterium: Maximè verò, quòd coram omnibus confessus est lapsum suum. Cum autem contradiceret Præfectus, & non persuaderetur eum accipere, cœperunt monachi ei rursus dicere: Nisi fratrem Marinum rursus acceperis in monasterium, ô pater, nos quoq; recedimus. Quomodò possumus à Deo petere, vt condonet nobis nostra peccata, cum frater noster tres annos sub dio sedeat in vestibulo?

Fornicatam se dicit, sed longè alio sensu.

Hæc cum audisset Præfectus à monachis, dicit eis: Reuera propter peccatum, quod fecit, non est dignus huc ingredi: propter vestram tamen charitatem & preces cum accipio. & cum accersisset Marinum coram omnibus, dicit ei: Frater, non es dignus stare in primo tuo loco, propter peccatum quod fecisti: propter fratrum autem charitatem & preces, accipio te omnium postremum in regulam. Marinus verò cœpit Præfecto dicere cum lachrymis: Hoc quoque mihi magnum est, ô venerande pater, quod me dignum feceris, qui ingrederer intra vestibulum, vt sic quoque dignus habear, qui seruiam sanctis meis patribus. Et cum eum accepisset Præfectus, immisit ad viliora & abiectiona opera monasterij. Is verò ea faciebat cum studio & magno metu & compunctione. Habebat autem puerum quoque Marinus, eum retrò sequentem & clamantem: Ta ta ta, & requirentem ea, quæ sunt pueris necessaria ad alimentum. Non solum enim his ærumnis & afflictionibus premebatur Marinus, sed etiam de alendo hoc puero erat valde sollicitus. Cum creuisset autem puer, debebat in monasterio, educatus in virtute & in temperantia. Porrò verò sancto quoque & monastico habitu est dignatus. Sicq; proficiebat in humilitate & multa obedientia, vt amaretur ab omnibus.

Migrat è corpore.

Post hæc autem cum vidisset Dominus perfectam esse eius fidem & tolerantiam, & esse dignam regno cœlorum, accepit eam in æterna paradisi tabernacula, nemine sciente. Nam cum is obiisset, & nec egrederetur ad seruitium monasterij, & nec ad psalmodiam regulæ, rogauit Præfectus fratres, dicens: Vbi est Abbas Marinus? Ecce enim iam præterierunt tres dies, ex quo eum non vidi in psalmodia, neque in suo ministerio. Primus autem omnium inueniebatur in regula. Ingredimini ergò eius cellam, & videte, num in aliquam ceciderit ægritudinem. Cum autem venissent fratres in cellam beata, ingressi inuenerunt eam consummatam in Domino, & puerum ei assidentem & flentem. Tunc properè egressi fratres, Præfecto renunciârunt, dicientes: Frater Marinus dormijt. Ille verò cum audisset, miratus est & dixit: Quomodo excessit eius anima, aut quam Deo allaturus est excusationem de ijs, quæ peccauit? Tunc de cæterò iussit, vt ei iusta facerent. Cum autem venissent fratres, vt eum componerent ad sepeliendum, inuenerunt eum esse mulierem: & stupefacti, cœperunt omnes vna voce clamare: Domine miserere. Præfectus verò cum tumultum audisset & conturbationem, rogauit, dicens: Quidnam hoc sibi vult? Illi autem dicunt ei cum admiratione: Frater noster Marinus est sexu mulier. Cum venisset ergò Præfectus, & vidisset rem admirabilem & præter opinionem, se humili proiecit, & tenens pedes beatae, cum multis lachrymis clamabat, dicens: Ignosce mihi Domine Iesu Christe, quod per ignorantiam peccauit in sanctam & castam tuam sponsam. Et rursus procidens ad venerandas & sanctas eius reliquias, clamabat, dicens: Hic moriar ad sanctos & venerandos tuos pedes, donec audiero mihi esse condonata ea, quæ in te peccaui. Cum is autem diù desleret & plangeret, venit ad eum vox de cælo, dicens: Si hoc quidem sciens fecisses, non tibi condonasset: Quia autem nesciens hoc fecisti, peccatum fuit tibi condonatum.

Nota, procedens ad venerandas & sanctas eius reliquias.

Tunc surgens Præfectus à venerandis eius reliquijs, statim misit ad præfectum diuersorij, dicens: Veni citò ad nos, nam te volo conuenire. Cum autem venisset Præfectus diuersorij, dicit ei Præfectus monasterij: Ecce frater Marinus est mortuus. Is verò dicit Præfecto monasterij: Deus ei condonet id, quod fecit in abiectionem meam filiam. Dicit ei Præfectus monasterij: Pœnitentiam age, ô frater. Nam peccasti coram Deo. Sed me quoque tuis verbis decepisti, & peccaui ego quoque propter te. Ecce enim Marinus te vera est mulier. Cum hæc autem audiisset præfectus diuersorij, & Præfecti verbis fuisset obstupefactus, mansit mutus & attonitus. Eum verò manu apprehendens Præfectus monasterij, duxit eum in locum, in quo iacebat beata Maria: & cum eam honestè & decorè locasset ac composuisset, ei ostendit ipsam esse sexum fœminam, & eam fuisse temerè maledictis appetitam. Tunc cœpit diuersorij quoque præfectus deslere propter inopinatum ab eo visum miraculum.

Filia pandæ dei arrepta à dæmone, & suū confessam crimē, curatur meritis sanctæ virginis.

Post hæc autem iusta fecerunt sanctis & venerandis eius reliquijs, & deposuerunt in insigni loco monasterij, cum psalmis & hymnis & multis luminibus, octauo mensis Februarij. Statim verò venit filia Præfecti diuersorij à dæmone correpta, & confitens omnem veritatem, & dicens: Talis miles me fefellit, & persuasit, vt falso accusarem hanc beatam. Deindè cum appropinquasset loculo beatae, Præfecto & fratribus rogantibus sanctæ venerandas reliquias, protinus ipsa hora fuit curata & mundata à dæmone,

nc. Tunc cum vidissent miraculum, quod erat præter opinionem, laudârunt omnes clementem & benignum Deum propter signum, quod factum fuerat, & propter patientiam & tolerantiam beatæ, quod perstitisset vsque ad mortem, non aperiens se esse mulierem, propter regnum cælorum. Et nos ergo, ô fratres dilecti, æmulemur eius fortitudinem, constantiam & tolerantiam, vt inueniamus misericordiam & gratiam in futuro seculo, à magno Deo & Seruatore nostro Iesu Christo: Cui gloria & potētia simul cum patre & spiritu sancto nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

VITA S. PAVLI EPISCOPI VIRDVNENSIS,
GRAVITER ET FIDELITER IAM OLIM CONSCRI-

pta: sed nunc demum in gratiam Lectoris reddita aliquantò Latiniore stylo per F. Laur. Surium: & quidem aliquot locis paraphrasticòs.

Beatus Paulus Viridunensis ecclesiæ præsul dignissimus, beatissimi Pauli Apostoli imitator egregius, quem non minus vita & moribus, quàm nomine referre pro viribus conatus est, in Gallia Belgica parentibus ortus est non infima dignitate. Porro verò in ipsis annis teneris artium liberalium studijs, vt erat apud antiquos more receptum, adhibitus est bonæ indolis puer: & in ijs sanè breui tempore eos habuit processus, vt Grammatica, Diactica, Rhetorica, cæterisque humanioribus disciplinis sic satis instructus videretur. Verùm ab ipso mundani fastus aditu (qui vt curis & angoribus discruciat sui studiosos, ita nihilominus aureos illis montes pollicetur) pedem suum maturè retrahens, nè si nimio illius semel esset amore irretitus, immani se præcipitio daret, totum se ad res diuinæ contulit, & ad officia charitatis & misericordiæ, in templis quidem & monasterijs ijs, quæ ad diuinum cultum pertinent, intentus sedulo: benignè verò opem ferens miseris & pressis inopia, ad eò vt nihil sibi præter ea, quæ sunt ad victum cultumque corporis necessaria retinens, facultates suas omnes in egenos, morbosos, nudos, fame siti que affictos, in carcerem coniectos, alijs que calamitatibus obnoxios conferret, nihil de crastino sollicitus, quem admodum à Christo didicerat. Vacabat interim ieiunijs & precibus, cum ijs cõiungens semper studium pacis & sanctimonix, sine qua, vt ait Apostolus, nemo videbit Deum. Etsi verò actuosæ vitæ cum Martha non segniter nauaret operam, at tamen contemplationis diuinæ audis, eam ceu partem meliorem, cum Maria ardius complecti cupiebat. Cum que hac in cogitatione diu noctu que, versaretur, modum que inquireret, quoniam ad summum posset perfectionis apicem pertingere, diuinitus illius animo saluberrimum incidit consilium, vt cum magno illo patriarcha Abrahamo, indubitata in Dei benignitatem fide innixus, exiret è terra & cognatione sua, & ad exteras regiones ignota que loca se reciperet, beate que paupertatis amplissimis ditatus promissionibus, cum Christo Domino suo vulpibus foueas & volucris nidos suos habētibus pauperior effectus, non haberet vbi suum reclinaret caput. Accedebant huc Dauidis regis & dicta & facta, quæ magno illi ad virtutem erāt incitamento, contemplanti quemadmodum ille tantus rex interdum purpura opertus regni negocia curabat, noctibus verò in cilicio & cinere cubans, laborabat in gemitu, lachrymis stratum rigabat suum, egenum, mendicum & pauperem se dicentem, his que, vtens vocibus: Pater meus & mater mea dereliquerunt me, Dominus autem assumpsit me. item que illis: Extraneus factus sum fratribus meis, & peregrinus filijs matris meæ. & rursus: Ecce elongaui fugiens, & mansi in solitudine. His alijs que, inflammatus, mundi gloriam, vt rem inanissimam, putauit prorsus pro nihilo, vt quæ instar flosculi subito appareret, & paulò post marcesceret: cogitationibus que diuersum persuadere volentibus, eius que, salutari proposito aduersis & contrarijs, opponerebat illud Apostolicum: Nihil intulimus in hunc mundum: haud dubium, quia nec auferre quid possumus. Huic iungebat illud ex Euangelio, quo perfectionem attingere cupienti mādatur vendere omnia quæ possideat, & dare pauperibus: item que illud quo Christus Dominus propter nomen ipsius relinquenti domum, parentes, fratres, ibidem.

Traditur studijs literarum.

Valde studet officijs charitatis.

Matth. 6.

Hebr. 12.
Luc. 10.

Gene. 12.

Matth. 8.

Psal. 6.

Psal. 39.

Psal. 26.

Psal. 68.

Psal. 54.

1. Tim. 6.

Matth. 19.

- Matth. 10. sorores, filios, agros, centuplum pollicetur, & præterea vitam sempiternam. Addebat
 Luc. 14. etiam illud, Nisi quis tollat crucem suam quotidie, & sequatur Salvatorem, oderitque
 patrem & matrem, &c. immò verò etiam animam suam, non posse Christi esse discipu-
 lum. His ergò omnibus eius feruenti voluntati stimulos & calcaria adhibentibus, inusi-
 tata peregrinationis & ignoti itineris sibi ipsi laborem indixit, oblitusq; generis anti-
 qua stemmata & superbam nobilitatem, relictisq; charissimis parentibus, Christo duce
 proficiscitur è patria, nesciensq; quò pergeret, quippe viarum ignarus, tandem ad ere-
 mum Vosagi peruenit, eamq; posthabitis mudi rebus omnibus, letus ingreditur, Chri-
 sto regi suo illic militaturus. Aiunt autem in ea solitudine multos habitasse anachoretas
 distinctis cellulis, quiq; demptis Sabbato & Dominico die, perpetuò soli degerent in
 arctissimo silentio, nisi vel morbus corporis, vel animæ salus secus postulasset. Horum
 ipsi optatissimam viuendi consuetudinem Paulus ita, vt animo iam pridem destinaret,
 modis omnibus amplecti voluit: sed quoniam nò est in hominis potestate vita eius, ne-
 que est consilium contra Dominum, & neq; currentis est neq; volentis, longè aliter eue-
 nit, atquè ille putarat. Futurus enim quandoquè pontifex & pastor ouium Christi, diu-
 na id agente pronidètia, ad cœnobium potius peruenit, vt illic interim apud fratres de-
 liret, in schola virtutum probè exercitatus disceret, quod postea alios ex officio do-
 ceret. Erat nanq; in illa eremo monasterium, quod Deo miserante hodieq; perseverat,
 Tabuleium monasticis institutis valdè insigne, Tabuleium antiquitus dictum, quòd sc̄ctis instar ta-
 bularum lapidibus primò ædificatum fuerit: at nunc verò Theolegium appellatur. Ad
 id cœnobium ea su hospitij captandi causa diuertit Paulus, atq; ab Abbate & fratribus
 libentissimè acceptus est: Deindè ab oratione reuertenti ad hospitium, Abbas cum fra-
 tribus pedes manusq; abluunt, & cum multa deuotione & reuerentia omnia humani-
 tatis officia impendunt, orantq; vt aliquantisper velit apud ipsos permanere, & longo
 itinere defessa membra dare quieti. Annuit ille precibus eorum, & cum aliquandiu ha-
 sisset apud illos, & ex crebris colloquijs ceepisset cognosci, Abbas rem diuinitus geri
 existimans, vt eius vita posset alijs & exemplo esse & saluti, cogitationè suscept de inui-
 tando illo ad monasticam vitæ complexum, nè si fortè aliò se transferret, ipse eius sancti-
 tatis ferret dispendia.
- Quadam itaque die, cum de mundi huius contemptu, vt sepè aliàs, colloquia misc-
 rent, Paulus animi sui cõsiliu & intentionem, tum quis esset, qua causa eò aduenisset,
 quo mentis flagraret desiderio, quòd eremi habitationem, modò Christo annuente
 ipsi posset contingere, totius orbis vastitati anteponeret, sciscitanti Abbati perspicuè
 indicauit, multum eum obtestas per Dominum, vti nè cuiquam alteri reuelet, locumq;
 ipsi velit inquirere aptum diuino seruitio, repertumq; ocyus demonstrare. Abbas hoc
 pacto adiuratus, nè illius votis aduersaretur, multum anxius formidare ceepit, nè tan-
 to viro cœnobium destitutum, maxima indè incommoda caperet, & iam non sua, sed
 ipsius Saluatoris ei exempla proposuit, vt eorum commemoratione posset illum per-
 mouere ad manendum in cœnobio. Ait Christum sub horam passionis suæ, cum hu-
 mana ipsius natura à morte abhorreret, patrem sic orasse: Pater, si vis, transfer à me ca-
 licem istum: attamen non mea voluntas, sed tua fiat. Eundem etiam aliàs dixisse: Non
 veni facere voluntatem meam, sed eius qui misit me. Et satis quidem agebat Abbas his
 & id genus alijs adferendis, vt cum apud se retineret. At Paulus in sententia animi sui
 persistabat immotus, nec se ab ea vlla ratione deduci patiebatur. Id verò Abbas animad-
 uertens, simul etiam considerans non ea Paulum esse fortuna vel conditione, vt posset
 cogere inuitum, confert se ad alia ex scripturis depromenda exempla. Er̄s, inquit, cum
 Abrahamo patriarcha exulem te fecisti à paterno solo, & cum Dauide elongasti fugi-
 ens, vt mancas in solitudine, & deniquè vt vir euangelicus, patriam, parentes, agros,
 cognatos Christi & voluntate & amore reliquisti: at tamen noueris ad perfectionem
 capefendã quippiam adhuc tibi deesse. Quod si nõsse cupis, audi Psalmistam ita dicen-
 tem: Induxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes in dorso nostro, imposuisti homi-
 nes super capita nostra. Vbi sanè per tribulationes in dorso nostro, & homines capiti-
 bus nostris impositos indicare voluit, non nostro nos viuere arbitrato, sed superiorum
 iussis humiliter parere debere. Huius exemplum in ipso Christo nobis illustrissimum
 proponitur, dicente Apostolo: Christus factus est pro nobis obediens usq; ad mortem.
 Si ergò verè illum imitari vis, sanctæ obedienciæ iugum mansuetissimis humeris accipe,
 & illud,

& illud, si sic necessè sit, ad supremum vsque vitæ diem fertò. Non enim erit discipuli illius laude digna exercitatio, quam magistri reuerenda eruditio non approbât: nec debet sanè alijs velle præesse, qui priùs subesse non didicerit.

His Paulus auditis, cessit abbatis admonitioni: & quia par illi visum fuit, vt ipse potius prior rogare debuere, quod Abbas ab illo petebat: toto corpore humili prostratus, negligentia & ignorantia suæ veniã precabatur, simul promptum se offerens ad omnia illius iussa exequenda. Itaque votis omnium cum Abbatis benedictione monasticum induit habitum, & vt verus Christi seruus, adiungitur illi cõgregationi sanctorum. Qualem verò deinde sese præstiterit, quàm moribus & vita sanctum & inculpatum, non facile quisquam explicauerit. Ab ipso nanque mutati habitus die, propè fidem excedere videbimur, si dicere velimus, quas cruces, quæ tormenta sibi ipsi intulerit, dum vult corpus castigare suum & in seruitutem redigere. Neque enim vel tenuiter corporis indulget valetudini, neque manu semel ad aratrum missa, voluit cum vxore Lot retrorsum respicere. Fuit verò etiam charitate præcipuus, castitate mundissimus, humilitate summus, prudentia solers, astutiam serpentis cum simplicis animi puritate coniungens. His itaque alijsque virtutibus cum polleret, amabatur ab omnibus, cum cõsuetis erat gratus & venerabilis, & pro eximie sanctitatis reuerentia, solo pastoris dempto nomine, instar magistri miro à fratribus affectu colebatur.

Sed nè tanta virtutum copia quasi sterilis & vacua videretur, neque lucerna tam illustri sub modio poneretur, sed luceret omnibus, qui in domo Dei sunt: cum iam eius fama longè lateque increbuisse, cõperunt multi ad eum confluere etiam ex longinquis regionibus, & se in eius tradere disciplinam non solum mediocris fortune, sed etiam præpotentem ac nobilium hominum filij. In ijs autem Grimo, qui etiam Adalgisilus dictus est, Dagoberti regis nepos, præ celestis patriæ amore omnem huius mundi gloriam ducens pro nihilo, illi se tradidit instituendum: quippe cuius vitam, mores & actiones, ceu agrum fertile, multa florum diuersorum gratissima amœnitate vernantem, & cui benedixit Dominus, à permultis iam didicerat virtutum omnium odoribus fragrare. Et illi quidem repente tanto est dilectionis ardore coniunctus, vt non nisi sola interpellate morte, ab illo se separari pateretur. Introductus autem à sancto viro in amœnissimos scripturarum campos, intantum breui profecit, vt disciplina & moribus magistrum æquiparare videretur. Et ille quidem in monasterio hoc Tabuleio siue Theolegio, quod iure hereditario illius ditionis esset, cum magistro maiori libertate degebat, & de gramine virtutum, centuplicatum fructum retulit, ad eò vt ad Diaconatus quoque gradum euectus sit.

Per idem autem tempus defuncto Ermenfredo Viridunensi episcopo, idoneus successor mox inquirebatur, nè vacante diu sede, grex Domini, pastoris vigilantia destitutus, pateret morsibus luporum. Ibi tum nõ defuit, qui ad aures principum perferret, intra regni fines, & quidem in monasterio supradicto degere Paulum monachum, qui idoneus sit cui cura pastoralis demandetur. Mox iubente rege ablegantur quidam ad Grimonem, qui illi dicant, vt vnà cum Paulo festinet venire ad aulam. Illum enim, diuina agente providentia, à palatinis, à clero & populo electum, vt sit Viridunensium antistes, velleque regem, in sui erga illum amoris testimonium, illorum votis & sententiæ assentiri. Grimo ijs auditis, multa hilaritate perfunditur, refert ad patrem charissimum regis iussione, nobilium, mediocrium, denique omnium concordem & ab animis in ipsum propensissimis profectam electionem, hortaturque, vt quamprimùm ad regis sese accommodet voluntatem. Tum verò Paulus, Tamen, inquit, laudo illorum tale de me iudicium & existimationem, qua me tanto honore dignum arbitrantur: at forsatis tamen ignorant Canonum autoritate caueri, nè quis à sede sua transferatur ad aliam. Itaque cogitare debent, neque iussa regis, neque populi studium & fauorem tanti à me fieri debere, vt eorum causa sacri canones violentur. Satius igitur est, vt regis populiq; sententia ad alium sese transferat: nè si hominem ignotum & ad vulgi rumusclos falso prædicatum atque laudatum ecclesiæ Christi præfererint, post sera ducti pœnitentiæ, sese inconsultè damnent temeritatis. Cum his verbis legatos regis à se vacuos dimittit, id se hac ratione sperans assecuturum, vt & regis mutetur animus, & ipsi liceat optata frui quiete. Sed infallibilis providentia Dei, qui illum suæ plebi pastorem destinauerat, & à longinquis regionibus eam ob causam ad hæc loca perduxerat, animo regis id

Monastici induit habitum.

Luc. 9.
Gen. 19.

Matth. 5.

Grimo, nepos regis, se adiungit S. Paulo.

Ermenfredus Viridunensis Episcopus.

S. Paulus recusat vltro oblatum episcopatum.

con-

consilij adspiravit, vt ex monasterio extractum, etiam inuitum & calcitrantem in ca-
thedra collocaret, vti paulò post dicemus.

S. Paulus,
frater S.
Germani
episcopi Pa-
risiensis.

Bercharius,
antiquus
scriptor.

Clibanum
illaesus in-
greditur S.
Paulus.

Extrahitur
ex monaste-
rio, & com-
pellit susci-
pere episco-
patum.

Frasindum
villa Grimoni
donat eccle-
siae Virdu-
nensi.

Interim hoc admonitum voluimus lectorem, hunc beatum virum Paulum fratrem
fuisse S. Germani Parisiensis episcopi: & id quidem, vt ex scriptis accepimus, vita san-
ctitas virtutumque excellentia liquidò testatur. Ne cui autem incredibile id fortasse vi-
deatur, si nullius sit authoris testimonio confirmatum, opere precium putamus Bercha-
rij presbyteri verba huc adscribere. Is enim Bercharius, rogatus à Dadone Viridunensi
episcopo, omnium superiorum antistitum eius ecclesiae nomina & res gestas, quatenus
nosse potuit, mira breuitate conscripsit. Itaque de hoc nostro beato Paulo ad verbum
sic habet. Post Ermenfredum tractus est de monasterio Tabuleio S. Paulus, qui fuit fra-
ter Germani Parisiacensis ecclesiae episcopi, & in ecclesia ista episcopus consecratur:
cuius memoria aeterna est. Nam nepos Dagoberti regis Grimo diaconus, qui & Adal-
gisilus dicitur, cum fuisset à beato Paulo ab infantia reuerenter educatus, pro amore
ipsius antistitis suam proprietatem, id est, Tabuleium monasterium S. Mariae in Viriduno,
suo scripto & multorum fidelium scriptis, vt in sempiternum nostra ecclesia ipsum mo-
nasterium habuisset, tradidit, roborauit, & omni autoritate firmavit. Frasindum verò
villam pro sua pietate viciui fratrum nostrorum delegauit. Sanctus verò Paulus Baso-
nis villare de suis redditibus comparauit. Priuilegium etenim nostris canonicis de anti-
quioribus villis fecit, & suis manibus & aliorum episcoporum ipsum sub diuina attesta-
tione roborauit. De virtutibus autem istius sancti patris nostri mirabile audiuimus, quòd
adhuc monasticam vitam ducens, cum in pistrino fratrum obedientiam habuisset, &
timeret ne hora statuta fratres panem habere potuissent, eiecto igne de clibano, ipse in-
trogressus, cum cuculla sua clibanum purgavit, & panem illic ad coquendum ordina-
uit, & sanus foras egressus, panem factum fratribus in refectorio tempore statuto distri-
buit. Legi, & picta vidi multa miracula, quae viuens in episcopatu egit, & post excessum
positus in basilica S. Saturnini, Deo cooperante, fati fecit. Cecos nanque illuminauit,
claudis gressum praebuit, aegrotos à varijs infirmitatibus curauit. Et quid plura? Istam ec-
clesiam dilatauit rebus temporalibus, & Deus omnipotens animam illius cum omni-
bus sanctis in aeterna gloria sine fine gaudere fecit. Hec Bercharius, eius verbis prorsus
nihil immutatis. Vera autem illum scribere, & eius autoritas, vt ait huius vitae scriptor,
& non spernenda antiquitas fidem facit. Verum his obiter commemoratis, ad narratio-
nis ordinem reuertamur.

Legati regis vbi se sua spe frustratos, tantumque itineris frustra suscepisse viderunt,
reuerfi ad regem, quae beatus Paulus dixisset, ordine explicarunt. Rex verò & ira & amo-
re permotus, mittit satellites, vique è monasterio extractum, iubet vel inuitum creari
episcopum, & ab episcopis consecratum in sede pontificia reponi. Quod etiam ita fa-
ctum est, cunctis miro applausu gratulantibus & acclamantibus, ea sede esse dignissimum.
At Grimo nepos regis, cernens re ipsa iam completum id, quod diu peroptasset, mirabili-
ter exhilaratus, facultates suas omnes libenti ac prompto animo Viridunensi ecclesiae le-
gauit. Erat nanque illis temporibus ea ecclesia adeò rerum inops, vt nemo ex clero, quem-
admodum Ecclesiasticus ordo postulat, Missarum solennia vel solitum Psalmodiae pen-
sum absolueret: sed propter penuriam aegre quidem & cum multo labore per singulos die-
es presbyter quispiam circumforaneus conducebatur, isque perfunctorie parumque decen-
ter & preces horarias & Missae officium complens, deinde recedebat. Itidem faciebat &
secundus, & tertius, & ceteri, donec confuso ordine à nouissimo ad primum reditum esset.
Id verò conspicatus Paulus episcopus, Grimonem charissimum accessit, animi sui dolo-
rem ei exponit. Ille rursus beato viro & consiliu praebet, & auxilium: Tu quidem, inquit,
Pater difficilem te reddidisti, inuitusque, rege iubente, ad hanc sedem pertractus es. Potes
igitur iure apud illum conqueri de his, quae te male habent. Quae verò mea sunt vel esse
possint in praedijs, possessionibus, pecunijs, tibi libens permitto & trado, vt pro tuo voto,
meorum facultatum ope fretus, Clerus diuino cultui, sicut tu praescriperis, ordine in-
seruiat. Hec vbi dixit, Frasindum villam viciui fratrum delegauit: nullaque interposita mo-
ra, simul palatium adeiit, & de ecclesiae Viridunensis incommodis ad aures regis querelas de-
ferunt, obsecrantes, vt ad Dei honorem & pro animae suae remedio, Viridunensi ecclesiae
vel res vel agros impartiri velit. Rex illorum pijs precibus non difficulter annuit, & tum
pecunijs tum possessionibus auctos & locupletatos, à se cum gaudio remisit. Porro vir
beatus

DE S. APOLLONIA VIRGINE ET MARTYRE.

935

beatus deinceps Canonicos canonicè viuere voluit, & in illa sede permultis annis refidens, de virtutis studio nihil remisit. Et quidem dolendum est, hominum incuria de eius rebus gestis tam parùm esse commendatum literis, aut certè ad posterorum notitiam non transmissa ea, quæ quosdam non ignorasse certum est, cum iam supra ex Berchario didicerimus, multa eum sancti viri miracula legisse: qui sanè eo nomine à quibusdam reprehenditur, quòd ea noluerit scripto compræhendere. Peruenit autem tandèm vir sanctus ad id, quòd diù concupierat, cuius causa tam multos in hac vita labores & susceperat & exantlârât, vt liceret, ruptis corporis vinculis, migrare ad illam supernam ciuitatem, quæ est patria nostra. Itaque confectus senio plenusque dierum, valedicens fratribus, in pace sanctæ Ecclesiæ felicem Christo spiritum reddidit 6. Idus Februarij, & in ecclesia beati Saturnini, vt iam antè dictum est, sicut iusserat, sepulturæ mādatus est, vbi meritis illius præstantur beneficia Domini nostri Iesu Christi, qui viuít & regnat in secula seculorum, Amen.

Abir à vita
S. Paulus.

DE SANCTA APOLLONIA VIRGINE ET MARTYRE; EX EPISTOLA DIONYSII ALEXAN.

drini ad Fabium Antiochenum Episcopum, quæ est apud Eusebium lib. 6. cap. 34. Historiæ Ecclesiast. interprete Iohanne Christophorono Anglo.

NON ex Imperatoris edicto (inquit Dionysius) persecutio apud nos incepta fuit; sed integro anno præuenterat. Nam vates (quisquis ille fuerit) malorum omnium, quæ huic ciuitati acciderunt, architectus, infinitam gentilium turbam contra nos incitauerat impuleratque; atque adeò ad patriam suam & antiquam superstitionem defendendam magnoperè instigârât. Qui ab illo ad malevolentiam iritati, omnemque aucupati licentiam ad scelus patrandum, solam pietatem & verum cultum demonum suorum istum censuerunt; vt Christianorum cede & sanguine suas crudeles manus respergerent. Et paulò infra; Tum verò vno quasi animorum impetu omnes in piorum aedes irruere, & singuli quos sibi vicinos esse cognouerant, properè educere, expoliare, diripere, & diuitias ac suppellectilem, si quæ erat preciosior, sibi seponere; si quæ vilior, sordidior & ex ligno confecta, in vijs dissipare, deindè exurere: adeò vt ciuitas illa veram speciem vrbs ab hostibus captæ despoliatæque probè representaret. Fratres ergò desistere è via, & in loca separata ac solitaria se subducere; rapinam bonorum suorum similiter cum illis, quibus Paulus illustre perhibet testimonium, cum gaudio suscipere. Atque haud scio, vtrum quisquam præter aliquem vnum alicubi fortassè, hucusquè Dominum denegauerit. Apolloniam porrò virginem, id temporis cum primis admirandam, & admodum prouecam ætate, comprehendunt; maxillisque eius crudeliter diuerberatis, omnes dentes illi excutiunt, atque rogo in suburbij extructo minantur, nisi verba blasphemie vnà cum ipsis palàm cloqueretur, se eam viuam crematuros. Illa paululùm temporis ad deliberandum precata, & dimissa ex eorum manibus, sine mora insilit in rogam & sicque flammaram incendio absumpta est.

9. FEBRUAR.

Hebr. 10.

S. Apollonia vitrò se precipitae in flamas.

MARTY.